

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРАЇНОЗНАВСТВА»

(для бакалаврів)

Київ – 2018

Підготовлено д.філос.н., професором кафедри міжнародних відносин та організації туристичної діяльності П.М. Лісовським

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та організації туристичної діяльності (протокол № 3 від 25 жовтня 2018 року)

Схвалено Вченою радою Міжгалузевої Академії управління персоналом

Лісовський П.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Теоретичні основи країнознавства» - К.: МАУП, 2018. – 59 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни «Теоретичні основи країнознавства», плани лекцій та семінарських занять, завдання для самостійної роботи, теми рефератів, теми індивідуальних завдань, питання для іспиту, тестові завдання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),

2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів за напрямом “Міжнародні відносини” спеціальністю “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” передбачено вивчення в III семестрі навчальної дисципліни “Теоретичні основи країнознавства”.

Метою курсу є глибоке засвоєння студентами загальних теоретичних засад наукового країнознавства з точки зору міждисциплінарного підходу; сутності основних концепцій і напрямів досліджень сучасного країнознавства.

У результаті вивчення навчального курсу студенти повинні засвоїти знання з основних теоретичних питань країнознавства: сутність комплексного країнознавства як міждисциплінарної наукової дисципліни; основні методологічні засади сучасного країнознавства; історичний розвиток наукового країнознавства (у давнину, середньовіччі, новий час); провідні концепції сучасного країнознавства; сутність і провідні напрями досліджень таких основних складових наукового країнознавства: фізико-географічного, екологічного, політичного, економічного, антропокраїнознавства, соціального, культурологічного та релігійного.

Студенти мають оволодіти такими найважливішими вміннями та навичками: характеризувати провідні методологічні принципи (підходи) наукового країнознавства; аналізувати розвиток країнознавчих ідей на різних історичних етапах; виявляти сутність теоретичних концепцій сучасного країнознавства; характеризувати географічне положення країни (у різних аспектах), природні умови та ресурси, екологічну ситуацію, особливості політичного життя, економічний розвиток господарства та окремих його галузей, демографічну ситуацію й окремі її складові, умови та рівень життя населення, культурне та релігійне життя в країні; оцінювати: забезпеченість країни корисними копалинами, її агрокліматичні та водні ресурси, ґрунти, біотичні ресурси, рівень соціально-економічного розвитку тощо.

Ефективне вивчення навчального курсу “Теоретичні основи країнознавства” має базуватися не лише на знаннях, отриманих під час

аудиторних занять, а й значною мірою на самостійній роботі студентів. Необхідна постійна систематична робота з різноманітними джерелами країнознавчої інформації: енциклопедіями, довідниками, статистичними збірниками, науковими монографіями та статтями, науково-популярною літературою тощо.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРАЇНОЗНАВСТВА”

№ п/п	Назва змістовного модуля і теми
	Змістовний модуль 1. Методологічний аналіз вивчення країнознавства
1	Країнознавство як наукова дисципліна
2	Основи методології країнознавства
3	Розвиток наукового країнознавства
	Змістовний модуль 2. Структура та механізм країнознавства
4	Сучасні концепції країнознавства
5	Фізико-географічне країнознавство. Екологічне країнознавство
6	Політичне країнознавство
7	Економічне країнознавство
8	Антропокраїнознавство. Соціальне країнознавство
9	Культурологічне країнознавство
Разом годин: 54.	

до вивчення дисципліни
“ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРАЇНОЗНАВСТВА”

Змістовний модуль 1. Методологічний аналіз вивчення країнознавства

Тема 1. Країнознавство як наукова дисципліна

Поняття про країнознавство. Різноманітні підходи до розуміння сутності: фізико-географічний, економіко-географічний, суспільногеографічний, комплексний географічний, “інформаційний”, міждисциплінарний. Країнознавство і регіоназнавство: співвідношення між ними. Об’єкт країнознавства. Різні підходи до розуміння поняття “країна”: фізико-географічний (у широкому чи вузькому розумінні), історико-географічний, комплексний. Співвідношення між поняттями “країна” і “держава”. Предмет країнознавства. Основні підходи: “інформаційний”; прикладний (експериментальний); “конкретно-географічний” (ідеографічний); фізико-, економіко- та суспільно-географічний; комплексний географічний; країнознавство як синтез знань (міждисциплінарний). Наукове країнознавство. Інформаційно-пошукове країнознавство. Публіцистичне, літературно-мистецьке країнознавство. Пізнавальне, освітнє країнознавство. Структура країнознавства. Актуальні завдання сучасного країнознавства. Країнознавство в контексті міжнародних відносин. Комплексна характеристика країни в контексті міжнародних відносин.

Література [1; 4–7; 10–12; 14; 22; 30; 36; 37]

Тема 2. Основи методології країнознавства

Недоліки методології сучасного країнознавства. Компілятивність. Надмірна енциклопедичність — накопичення різноманітної інформації без її творчого осмислення. Шаблонність підходів до викладення країнознавчого матеріалу. Недостатній рівень розвитку типологічного підходу в країнознавчих дослідженнях. Невисокий рівень синтезу даних про країни. Переважно описовий характер сучасного країнознавства. Нестача “конструктивності”. Недостатньо розроблена власна методика країнознавчих досліджень. Потреба в

методологічному розвитку проблемного та прогностичного країнознавства. Основні методологічні принципи (підходи) сучасного країнознавства. Хорологічний (просторовий) принцип як провідний у країнознавстві. Принцип регіоналізму як розвиток хорологічного принципу в країнознавстві. Принцип комплексності країнознавчого дослідження. Системний підхід — вивчення країни як складної відкритої геосистеми. Географічний підхід (за Е. Б. Алаєвим) як “потрійне” (“триєдине”) сполучення взаємопереплетених територіальності, комплексності (регіоналізму) та конкретності. Генетичний підхід, що виступає як прояв хронологічного принципу (підходу).

Література [1; 2; 4–7; 10; 12; 14; 24; 35–37]

Тема 3. Розвиток наукового країнознавства

Проблема періодизації розвитку країнознавчих досліджень. Знання про країни у давніх східних цивілізаціях. Давній Єгипет. Месопотамія. Країнознавча інформація в давньоіндійській літературі (“Рамаяна”, “Махабхарата”). “Пурани”, або “Книги давнини”. Давньокитайські твори із значним обсягом країнознавчої інформації. Описи території “Піднебесної імперії”. Описи окремих елементів природного середовища, ландшафтів, населення. Історичні праці. Описи подорожей до окремих країн Центральної, Середньої, Південної та Південно-Східної Азії. Морські експедиції та їх описи. Багатотомні офіційні енциклопедичні описи Китаю — “діфанчжи” (природа, історія, населення, господарство тощо). Античний період. Період класичної Греції. Поєми Гомера “Іліада” та “Одіссея”. Виникнення первинного країнознавства в Іонії у зв’язку з потребами мореплавства і торгівлі. Праці Анаксимандра. Створення “гес періодос” двох видів — “періплів” (описів морів, узбереж тощо) і “періегесіві” (описів країн і сухопутних маршрутів). Праці логографів; основні види. Твори Гекатея Мілетського, інших вчених. Афіни — головний науковий центр Еллади. Послаблення в ранньому середньовіччі відносин між Європою та Сходом. Антропогеографічні дослідження в російській і німецькій науці на початку ХХ ст. Країнознавчі праці А. Гетнера. Дослідження в США першої половини ХХ ст. “Екологічний підхід” у

країнознавчих працях. Дослідження території України. Дослідження Ю. Дрогобича в XV ст. Україна у працях європейських вчених XVII–XVIII ст. Російські дослідження території України у XVIII–XIX ст. Країнознавство в українській науці XX ст.

Література [1; 3–7; 10; 11; 14; 22; 35]

Змістовний модуль 2. Структура та механізм країнознавства

Тема 4. Сучасні концепції країнознавства

Актуальність концепції В. А. Анучіна. Предмет країнознавства — середовище суспільного розвитку в межах території певної країни. Формування середовища суспільного розвитку. Недоліки концепції В. А. Анучіна. Комплексне (інтегральне) країнознавство. Блоки комплексної країнознавчої характеристики (за Я. Г. Машбіцем): своєрідність території (країни, району); її географічне і геополітичне положення; історико-географічні етапи розвитку; природа і природокористування; населення і культура; господарство; розселення; суспільство; райони; стан навколишнього природного середовища; перспективи розвитку. Комплексна країнознавча характеристика з методологічної точки зору. Концепція “проблемного” країнознавства. Типи проблем: загальні проблеми, які мають універсальний характер; проблеми, притаманні країнам певного типу чи регіону; унікальні, специфічні для даної країни чи її регіонів проблеми. Ключові для багатьох країн проблеми. □ “Конструктивне” країнознавство. Прикладне застосування результатів досліджень. Пошук шляхів оптимізації територіальної організації суспільства в межах країни. Дослідження територіальних структур і розробка рекомендацій щодо їх раціоналізації. Раціональна організація районів нового освоєння. Створення “полюсів росту” в регіонах країни.

Література [1; 4; 5; 7; 10; 11; 14; 22; 41]

Тема 5. Фізико-географічне країнознавство. Екологічне країнознавство

Поняття про фізико-географічне положення країни. Положення на

континенті, відносно екватора, відносно Світового океану та його морів, заток, проток тощо, відносно інших великих фізико-географічних об'єктів за межами країни. Тектоніка, неотектонічні рухи. Тектонічна будова території. Геологічна будова. Сучасна сейсмічність. Вулканізм. Рельєф: основні фор- 10 ми. Геоморфологія. Основні морфоструктури суходолу. Морфотекстура і морфоскульптура рельєфу. Корисні копалини, їх основні типи. Категорії корисних копалин. Форми територіального зосередження родовищ корисних копалин. Оцінки забезпеченості країни корисними копалинами. Кліматичні умови країни; фактори, що впливають на клімат. Кліматичні пояси: різні підходи до класифікації. Кліматичні області. Мікроклімат. Оцінка агрокліматичних умов країни. Показники зволоження. Сума активних температур. Території у Світовому океані. Острови; їх типи. Півострови. Розчленованість берегової лінії; типи узбереж. Внутрішні води країни. Водний баланс. Поверхневий і підземний стоки. Характеристика основних видів внутрішніх вод. Оцінка забезпеченості країни водними ресурсами. Ґрунти. Механічний склад. Родючість. Географічні типи ґрунтів. Оцінка ґрунтів на території країни. Рослинний світ (флора); типи рослинного покриву. Тваринний світ.

Література [5; 7; 11; 14; 23; 29; 30; 36; 37]

Тема 6. Політичне країнознавство

Політико-географічне (геополітичне) положення держави, його рівні. Склад державної території. Кордони держави: основні типи, історичні аспекти, особливості проведення, можливості змін. Форма правління в країні, її тип. Інститут глави держави: історичні аспекти формування, порядок обрання чи успадкування, термін перебування на посаді, основні повноваження. Політичний режим, його тип. Історичні трансформації. Ступінь демократизму. Права та свободи людини. 11 Державний устрій. Унітарний чи федеративний державний устрій. Історичні аспекти формування державного устрою. Розподіл повноважень між “центром” і суб'єктами федерації у федеративних країнах. Наявність автономій, характер їх повноважень. Адміністративно-

територіальний устрій держави; рівні адміністративно-територіального поділу. Внутрішня геополітика в регіонах країни. Місцеве управління та самоврядування в регіонах держави та на локальному рівні. Провідні політичні сили. Громадські рухи й об'єднання. Провідні політичні партії, їх роль у житті суспільства, вплив на державну політику. Тип партійної системи. Географія політичних партій і рухів у країні. Виборча система в державі: основні конституційні норми. Особливості проведення виборів, референдумів, плебісцитів. Політична ситуація в державі в цілому та її регіонах. Політикогеографічне районування території країни: основні підходи. Судова система держави. Органи охорони правопорядку. Пенітенціарна система в державі. Аналіз територіально-політичних систем держави: основні принципи та етапи.

Література [4; 5; 7; 11; 19; 32; 36; 38; 41]

Тема 7. Економічне країнознавство

Економіко-географічне положення країни на макро-, мезо- і мікрорівні. Транспортно-географічне положення. Типи економічних систем у світі. Характеристики “вільної економіки”. Рівень економічного розвитку країни; основні показники. ВВП і ВНП країни. Рівень розвитку науки і технологій. Тип країни за рівнем соціально-економічного та економічного розвитку (за різними підходами до типізації). Економіка країни. Галузева структура господарства країни. Виробнича і невиробнича (сфера послуг) сфери. “Секторальна” структура господарства: первинний, вторинний, третинний, четвертинний сектори. “Тіньовий” сектор економіки. Промисловість країни. Галузь промисловості. Видобувна промисловість. Обробна промисловість. 12 Сільське господарство країни. Рослинництво: основні напрями. Тваринництво: основні напрями. Агропромисловий комплекс (агробізнес). Транспортна система країни. Основні види транспорту, тенденції їх розвитку. Будівельний комплекс країни. Капітальне будівництво. Сфера послуг країни. Банківсько-фінансова сфера. Страхові послуги. Наукова сфера. Послуги зв'язку. Засоби масової інформації. Інформаційні послуги. Реклама. Житлово-комунальні послуги.

Освіта; основні види. Охорона здоров'я. Культура. Фізична культура і спорт. Рекреаційні послуги; туризм. Територіальна організація господарства країни. Економічні регіони, субрегіони, локальні райони. Диспропорції в економічному розвитку: розвинені і депресивні регіони. Наявність регіонів нового освоєння. Територіально-виробничі комплекси. Регіональна політика в країні, її основні засади і засоби здійснення.

Література [3–5; 8; 9; 13; 15; 18–21; 25; 34]

Тема 8. Антропокраїнознавство. Соціальне країнознавство

Поняття про народонаселення (населення). Розміщення населення. Густота населення, фактори, що на неї впливають. Арєали підвищеної або низької густоти населення на території країни під дією фізико-географічних, економічних, політичних, культурних та інших чинників. Поняття про демографічну ситуацію. Геодемографічна обстановка в країні. Типи відтворення населення. “Демографічна криза”. “Демографічний вибух”. Природний рух населення. Народжуваність; смертність; природний приріст населення. Основні коефіцієнти природного руху населення. Статевий склад населення. Вікові групи населення. Середній вік населення країни. Статєво-вікові піраміди. “Старіння націй”. Фактори, що впливають на статєво-вікову структуру населення. Середня тривалість життя населення, її розрахунки. Сімейний склад населення. Основні типи сімей. Моногамія.

Література [1; 4; 5; 7; 11; 14; 17; 19; 21; 27; 33]

Тема 9. Культурологічне країнознавство

Культурологічне країнознавство: основні завдання досліджень. Культурологія. Поняття про культуру: різні підходи. Типи культури. Цивілізації й культура. Проблема культурної регіоналізації світу. Культурні макрорегіони світу. Культурні регіони і субрегіони. Культура країни. Культурна спадщина країни. Традиційна культура. Масова культура в країні, особливості розвитку. Субкультури в країні. Контркультурні явища. “Галузева” структура культури країни. Матеріальна культура в країні, її основні складові. Духовна культура в країні, її складові. Політична культура. Правова культура. Соціальна культура в

країні. Територіальна структура культури країни. Історико-культурні регіони. Поняття про історико-культурний (історико-географічний) край. Культурологічне краєзнавство: основні завдання дослідження. 14 Основні критерії виділення країв. Історико-культурні зони на теренах країни. Історико-культурні землі, їх особливості. Історико-етнографічні області. Історико-культурні місцевості на теренах країни, їх особливості. Управління культурними процесами в країні. Культурна політика в країні та її регіонах. Типи культурної політики. Етнічні культури в країні. Процеси взаємодії між етнічними культурами. Асиміляція. Аккультурація. Полікультурність у країні. Полікультуралізм (мультикультуралізм). Релігійне країнознавство: основні завдання досліджень. Матеріальна релігійна культура. Духовна сфера релігійного життя. Державна політика і релігії в країні: різні види стосунків. Взаємодія між конфесіями в країні: мирний діалог чи протистояння.

Література [4; 5; 11; 14; 15; 17; 19; 28; 31; 36]

Плани семінарських занять

Семінарське заняття №1. Країнознавство як наука і напрям наукових досліджень

1. Витоки та історія країнознавчих досліджень.
2. Країнознавство як наука.
3. Об'єкт і предмет в країнознавстві.
4. Теорії та концепції держав.
5. Закономірності й принципи країнознавства.

Література:

1. Масляк П.О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 292 с.
2. Яценко Б.П. Країнознавство. Основи теорії : навч. посіб. / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.
3. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2011. – 326 с.
4. Країнознавство : підручник / Крижанівський В.П., Дорошко М.С.,

Головченко В.І. та ін. / За ред. Дорошка М.С. – К. : Знання, 2012. – 439 с.

5. Гольцов А. Г. Вступ до спеціальності: країнознавство. Модуль 2: навч. посіб. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 128 с.

Семінарське заняття №2. Особливості джерельної бази та методи досліджень у міжнародному країнознавстві.

1. Джерельна база міжнародного країнознавства: а. історичні джерела та документи. б. офіційні документи (законодавчі та нормативні акти, публічні виступи, заяви, виступи на конференціях, інтерв'ю та звернення і промови вищих посадових осіб держави). с. офіційно затверджені програми, стратегії, доктрини, концепції. д. повідомлення засобів масової інформації (інформаційних агенцій, телебачення, періодичної преси, офіційні сайти державних установ та інформаційних видань). е. статистичні довідники, біографічні довідники, енциклопедії. ф. матеріали наукових конференцій, результати наукових досліджень (наукові статті та монографії) з різних галузей знань.

Література:

1. Країнознавство: підручник / Крижанівський В.П., Дорошко М.С., Головченко В.І. та ін./За ред. Дорошка М.С. – К.: Знання, 2012. – 439 с.

2. Будз М. Д., Постоловський Р. М., Троян С. С. Короткий довідник комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії). — К.: КІСУ, 2000. — 120 с.

3. Гольцов А. Г. Вступ до спеціальності: країнознавство. Модуль 2: навч. посіб. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 128 с.

4. Яценко Б.П. Країнознавство. Основи теорії : навч. посіб. / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

5. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2011. – 326 с.

Семінарське заняття №3. Особливості географічного розташування, розміри території, кордони країни.

1. Поняття простору і території у країнознавстві.

2. Географічне положення та його роль у сучасних суспільнополітичних умовах.

3. Територія країни і держави, шляхи формування державної території.

Література:

1. Яценко Б.П. Країнознавство. Основи теорії : навч. посіб. / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

2. Масляк П.О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 292 с.

3. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика / Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.

4. Країнознавство: Навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Л. О. Дорош, О. Н. Горбач. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 273 с.

5. Будз М. Д., Постоловський Р. М., Троян С. С. Короткий довідник комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії). — К.: КІСУ, 2000. — 120 с.

Семінарське заняття №4. Природні умови, природно-ресурсний потенціал та його вплив на міжнародний політичний та економічний статус країни.

1. Природні умови та їх розмаїття.

2. Природні ресурси та природно - ресурсне забезпечення країни.

3. Пріоритетність природно-ресурсного забезпечення.

4. Фізико-географічне районування країни.

5. Екологічна та економічна ефективність використання природних ресурсів.

6. Характер впливу природних умов та ресурсів на економічний та політичний розвиток країн.

Література:

1. Теоретичні основи країнознавства Яценко Б.П. Країнознавство. Основи теорії : навч. посіб. / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

2. Масляк П.О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 292 с.

3. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика / Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.

4. Країнознавство: Навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Л. О. Дорош, О. Н. Горбач. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 273 с.

5. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2011. – 326 с.

Модуль самостійної роботи

Завдання №1. Позначити на контурній карті:

- ~ країни підвладні Об'єднаному Королівству,
- ~ штати США.

Завдання № 2. Підготувати рецензії до сучасних періодичних матеріалів із Об'єданого Королівства та США (XXI століття).

Завдання № 3. Підготувати тему «Британська монархія та її майбутнє» за планом:

- ~ Королі і королеви Англії і Великобританії.
- ~ Члени королівської сім'ї.
- ~ Статус і повноваження монарха.
- ~ Функції монарха.
- ~ Майбутнє монархії.

Модуль самостійної роботи

Завдання №1. Написати реферат на одну з тем:

1. Боротьба двох тенденцій у середній школі: до уніфікації навчання і соціальної селекції учнів.

2. Участь та внесок Об'єднаного Королівства в роботу Європейського співтовариства.
3. Диспропорція в розвитку центральної Англії та національних окраїн.
4. Вплив стану економіки на міграційні процеси населення.
5. Внесок європейських вчених в розвиток науки в США.
6. Фінансування наукових досліджень в США та Об'єднаному Королівстві.
7. Роль американського капіталу в економіці Британії.
8. Сучасні музичні тенденції та напрямки.
9. Сучасні художники Британії та США.
10. Відображення в мові реалій американської / британської дійсності.

Завдання №2. Підготувати тему «Життя молоді в Об'єднаному Королівстві та США» за планом:

- ~ Організація бойскаутів.
- ~ Молодіжні клуби.
- ~ Спеціальні групи за інтересом.
- ~ Спортивна і суспільна діяльність.
- ~ Благодійні організації.

Тести для самоконтролю знань студентів

1. Як називається країнознавчий метод, суть якого полягає в здійсненні дослідження на основі аналізу переходу від одного територіального рівня до іншого – дозволяє висвітлити найрізноманітніші сторони конкретної території, в тому числі її зональної і макрорегіональної своєрідності:

- а) метод генералізації;
- б) «гра масштабами»;
- в) метод Дельфі;
- г) метод брейнстормінгу;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

2. Як називається країнознавчий метод, зміст якого полягає в розрахунку індексних показників, що можуть співставлятися і, які характеризують різні сторони економічного та соціального життя країн світу за певний проміжок часу і в сукупності дають змогу визначити індекс розвитку людського суспільства взагалі:

- а) метод генералізації;
- б) «гра масштабами»;
- в) метод Дельфі;
- г) індексний метод;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

3. Як називаються група країнознавчих методів, із допомогою яких здійснюються різноманітні методичні способи порівняння досліджуваних явищ, процесів, фактів на основі характерних ознак і проявів:

- а) праксеологічні;
- б) екстраполяції;
- в) компаративістські;
- г) дедуктивні;
- г) індуктивні;
- д) конкретизації?

4. Як називається форма країнознавчого абстрагування, при якій відбувається умовне вичленення досліджуваного явища із певної цілісності:

- а) узагальнене;
- б) ідеалізоване;
- в) ізольоване;
- г) комплексне;
- г) конкретизоване;
- д) жоден із варіантів не підходить?

5. Як називається форма країнознавчого абстрагування, при якій відбувається умовне виділення із цілісності досліджуваного об'єкта найсуттєвіших його властивостей:

- а) узагальнене;
- б) ідеалізоване;
- в) ізольоване;
- г) комплексне;
- г) конкретизоване;
- д) жоден із варіантів не підходить?

6. Як називається форма країнознавчого абстрагування, при якій відбувається умовна заміна реального емпіричного явища ідеалізованою схемою:

- а) узагальнене;
- б) ідеалізоване;
- в) ізольоване;
- г) комплексне;
- г) конкретизоване;
- д) жоден із варіантів не підходить?

7. Як називається спосіб країнознавчого дослідження, при якому знання і дані про який-небудь об'єкт дослідження виводяться з представлення, що вже склалося про інший подібний до нього:

- а) метод генералізації;
- б) метод аналогів;
- в) метод Дельфі;
- г) метод екстраполяції;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

8. Як називається спосіб країнознавчого дослідження, який вимагає особливо ретельного відбору найбільш істотних і специфічних для конкретної території матеріалів, при нехтуванні другорядними властивостями з метою виділення головного і визначаючого:

- а) метод генералізації;
- б) метод аналогів;
- в) метод Дельфі;
- г) метод екстраполяції;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

9. Як називається метод країнознавчого дослідження, що ґрунтується на передбаченні майбутнього як безпосереднього продовження теперішнього:

- а) метод генералізації;
- б) метод аналогів;
- в) метод Дельфі;
- г) метод екстраполяції;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

10. Як називається метод країнознавчого дослідження, що ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, явищ, процесів з точки зору єдності та цілісності їх компонентів:

- а) метод генералізації;
- б) метод аналогів;
- в) метод композиції;
- г) метод екстраполяції;
- г) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

11. Як називається комплекс дослідницьких країнознавчих прийомів, які ґрунтуються на використанні порівняльного аналізу для виявлення специфічних ознак країнознавчих об'єктів:

- а) метод аналогів;
- б) метод конфігуративних досліджень;
- в) метод композиції;
- г) метод екстраполяції;
- ґ) синектичний метод;
- д) праксеологічний метод?

12. Як називається спосіб країнознавчого дослідження, зміст якого полягає у розгляданні як об'єкта аналізу не окремої країни, а сукупності (блоків, союзів, об'єднань, альянсів тощо) країн:

- а) метод «теорії груп»;
- б) метод конфігуративних досліджень;
- в) метод композиції;
- г) метод екстраполяції;
- ґ) інституційний метод;
- д) праксеологічний метод?

13. Виберіть правильне трактування «золотого правила» країнознавства:

- а) виграєш в якості досліджуваних об'єктів – програєш у кількості досліджуваних властивостей;
- б) виграєш у якості досліджуваних об'єктів – програєш у масштабах території;
- г) чим вища якість будь якого країнознавчого дослідження, тим більше властивостей буде досліджено?

14.. Як називається країнознавча модель, яка відображає просторові процеси об'єктивні за змістом, але суб'єктивні за формою:

- а) матеріальна;
- б) ідеальна;

в) віртуальна?

15. Як називається країнознавча модель, яка відображає просторові процеси об'єктивні за формою і змістом:

а) матеріальна;

б) ідеальна;

в) віртуальна?

16. Як називається елементарна одиниця країнознавчої класифікації:

а) район;

б) пунсон;

в) таксон;

г) ареал;

г) регіон;

д) анклав?

17. Метод узагальнення – це:

а) спосіб дослідження, при якому знання і дані про політичний об'єкт виводяться на вищий ступінь абстракції шляхом виявлення ознак, які властиві процесам і явищам досліджуваного політичного явища;

б) спосіб наукового дослідження політичних процесів і явищ, який ґрунтується на мисленому виділенні суттєвих властивостей і зв'язків об'єкта і нехтуванні при цьому його другорядними ознаками;

в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, просторових явищ і процесів із погляду єдності та цілісності їх компонентів;

г) жоден із варіантів?

18. Що означає поняття „країнознавчий моніторинг”:

а) передбачення подій у майбутньому;

б) спостереження за конкретними країнознавчими явищами й процесами, їх оцінювання та прогнозування;

- в) комплексне дослідження усіх складників цілісного просторового процесу;
- г) часткове дослідження окремих частин просторового процесу;
- г) дослідження головних складових окремого країнознавчого?

19. Який із указаних методів передбачає вивчення результативності (ефективності) впровадження управлінських рішень?:

- а) ідеалізації; г) абстрагування;
- б) змішано-скануючий; д) екстраполяції;
- в) праксеологічний; е) періодизації;
- г) вроцлавської таксономії; є) метод «гілок»?

20. Історичний метод у країнознавстві – це:

- а) спосіб дослідження, при якому всі країнознавчі процеси та явища вивчаються у хронологічному порядку з виявленням зв'язків у минулому, теперішньому й майбутньому;
- б) метод, який ґрунтується на поділі просторових процесів та явищ на основні якісно відмінний один від одного періодів;
- в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який дає можливість робити висновки та узагальнення про її сучасний стан на основі аналізу попереднього розвитку просторових процесів;
- г) жоден із варіантів?

21. Що таке енциклопедичність у країнознавчих дослідженнях:

- а) залежність і запозиченість наукової позиції дослідника від авторитетних думок провідних науковців у сфері країнознавчих досліджень;
- б) універсальна схема подачі всіх відомих країнознавчих явищ і процесів у комплексному поєднанні у повній короткій характеристиці;
- в) установлений стандарт аналізу будь-якого країнознавчого об'єкта за класичною схемою?

22. Що таке шаблонність у країнознавчих дослідженнях:

- а) залежність і запозиченість наукової позиції дослідника від авторитетних думок провідних науковців у сфері країнознавчих досліджень;

б) універсальна схема подачі всіх відомих країнознавчих явищ і процесів у комплексному поєднанні у повній короткій характеристиці;

в) установлений стандарт аналізу будь-якого країнознавчого об'єкта за класичною схемою?

23. Що таке енциклопедичність у країнознавчих дослідженнях:

а) залежність і запозиченість наукової позиції дослідника від авторитетних думок провідних науковців у сфері країнознавчих досліджень;

б) універсальна схема подачі всіх відомих країнознавчих явищ і процесів у комплексному поєднанні у повній короткій характеристиці;

в) установлений стандарт аналізу будь-якого країнознавчого об'єкта за класичною схемою?

24. Метод періодизації – це:

а) спосіб дослідження, при якому всі країнознавчі процеси та явища вивчаються у хронологічному порядку з виявленням зв'язків у минулому, теперішньому й майбутньому;

б) метод, який ґрунтується на поділі просторових процесів та явищ на основні якісно відмінний один від одного періодів;

в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який дає можливість робити висновки та узагальнення про її сучасний стан на основі аналізу попереднього розвитку просторових процесів;

г) жоден із варіантів?

25. Метод ретроспективного аналізу в країнознавстві – це:

а) спосіб дослідження, при якому всі країнознавчі процеси та явища вивчаються у хронологічному порядку з виявленням зв'язків у минулому, теперішньому й майбутньому;

б) метод, який ґрунтується на поділі просторових процесів та явищ на основні якісно відмінний один від одного періодів;

в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який дає можливість робити висновки та узагальнення про її сучасний стан на основі аналізу попереднього розвитку просторових процесів;

г) жоден із варіантів?

26. *Кількісні методи в країнознавчо-аналітичних дослідженнях:*

- а) визначають якісні ознаки об'єкта, його властивості;
- б) дають відповідні числові характеристики, показники;
- в) це статистичні, аналітичні, імітаційні методи;
- г) представляють собою застосування великої кількості методик із різних наук?

27. *Метод абстрагування – це:*

- а) спосіб дослідження, при якому знання і дані про країнознавчий об'єкт виводяться з уявлення, яке склалося про інший подібний об'єкт;
- б) спосіб наукового дослідження країнознавчих процесів і явищ, який ґрунтується на мисленому виділенні суттєвих властивостей і зв'язків об'єкта й нехтуванні при цьому його другорядними ознаками;
- в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, просторових явищ і процесів із погляду єдності та цілісності їх компонентів;
- г) жоден із варіантів?

28. *До групи методико-технічних методів країнознавчих досліджень належать:*

- а) системний аналіз, історичний та порівняльний аналіз;
- б) метод ранжування, матричний метод і квантифікація;
- в) одновимірний та багатовимірний статистичний аналіз;
- г) усі вищеназвані варіанти?

29. *Метод екстраполяції – це:*

- а) спосіб дослідження, при якому знання і дані про країнознавчий об'єкт виводяться з уявлення, яке склалося про інший подібний об'єкт;
- б) метод, який ґрунтується на передбаченні майбутнього країнознавчого процесу як безпосереднього продовження теперішнього;
- в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, політичних явищ і процесів із погляду єдності та цілісності їх компонентів;

г) жоден із варіантів?

30. Як називається в країнознавчій моделі, яка складається на основі прямого спостереження за просторовими процесами і явищами шляхом їх осмислення й оцінювання:

а) феноменологічна;

б) асимптотична;

в) модель ансамблів;

г) жоден із варіантів?

31. Як називається в країнознавчій моделі, яка відтворює склад елементів країнознавчої системи, явища, процесу і взаємозв'язку між ними, тобто структуру об'єкта моделювання:

а) структурна;

б) функціональна;

в) аналітична;

г) числова;

г) імітаційна;

д) знакова?

32. Як називається в країнознавчій моделі, яка імітує спосіб поведінки оригіналу, його функціональну залежність від зовнішнього середовища:

а) структурна;

б) функціональна;

в) аналітична;

г) числова;

г) імітаційна;

д) знакова?

33. Як називається в країнознавчій моделі, яка дозволяє одержати явні залежності необхідних величин від змінних і параметрів, що характеризують досліджуване явище:

- а) структурна;
- б) функціональна;
- в) аналітична;
- г) числова;
- г) імітаційна;
- д) знакова?

34. Як називається в країнознавча модель, яка характеризується тим, що значення необхідних величин можна одержати в результаті застосування кількісних обрахунків, які входять до математичного співвідношення:

- а) структурна;
- б) функціональна;
- в) аналітична;
- г) числова;
- г) імітаційна;
- д) знакова?

35. Як називається в країнознавча модель, яка реалізують на ЕОМ у вигляді моделюючих алгоритмів (програм), що дозволяють обчислити значення вихідних характеристик і визначити новий стан, у якому знаходиться модель при заданих значеннях вхідних змінних, параметрів і початковому стані моделі:

- а) структурна;
- б) функціональна;
- в) аналітична;
- г) числова;
- г) імітаційна;
- д) знакова?

36. Метод композиції – це:

- а) спосіб дослідження, при якому знання і дані про країнознавчий об'єкт виводяться з уявлення, яке склалося про інший подібний об'єкт;
- б) метод, який ґрунтується на передбаченні майбутнього країнознавчого процесу як безпосереднього продовження теперішнього;
- в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, просторових явищ і процесів із погляду єдності та цілісності їх компонентів;
- г) жоден із варіантів?

37. До загальнонаукових методів аналітико-країнознавчих досліджень відносять:

- а) системний аналіз, історичний та порівняльний аналіз;
- б) математичне моделювання та кластерний аналіз;
- в) одновимірний та багатовимірний статистичний аналіз;
- г) всі вищезазвані варіанти?

38. Який із вказаних країнознавчих методів передбачає вивчення конкретної політичної ситуації на будь-якій території:

- а) івент-аналіз;
- б) контент-аналіз;
- в) когнітивне картування;
- г) метод Дельфі?

39. Метод аналогів у країнознавстві – це:

- а) спосіб дослідження, при якому знання й дані про країнознавчий об'єкт виводяться з уявлення, яке склалося про інший подібний об'єкт;
- б) метод, котрий ґрунтується на передбаченні майбутнього країнознавчого процесу як безпосереднього продовження теперішнього;
- в) спосіб дослідження країнознавчої ситуації, який ґрунтується на аналізі об'єкта чи його окремих сторін, політичних явищ і процесів із погляду єдності та цілісності їх компонентів;
- г) жоден із варіантів?

40. Як називається країнознавча модель, яка дає змогу одержати певні залежності необхідних величин від змінних і параметрів, які характеризують певне просторове явище:

- а) аналітична; г) імітаційна;
- б) числова; г) знакова;
- в) структурна; д) функціональна.

41. Інформаційний кадастр у країнознавчих дослідженнях – це:

- а) недостатність інформації у будь-якому країнознавчому дослідженні;
- б) сукупність недостовірних даних, які заплутують процес дослідження чи функціонування об'єкта;
- в) повна й добре структурована сукупність даних, необхідних і достатніх для повноцінного забезпечення дослідницьких чи функціональних потреб;
- г) жоден із варіантів?

42. Для визначення адекватності інформації в країнознавчих дослідженнях здійснюється:

- а) звичайна аналітична процедура, побудована на логічному відборі адекватних фактів;
- б) первинна класифікація (за призначенням, за параметрами обробки) та підсумкова класифікація адекватності інформації;
- в) методика експертно-лінвістичних оцінок (дуже зручно, зручно, середньо, погано, дуже погано);
- г) структуризація значень адекватності інформації за об'єктивністю генерування?

43. Когнітивне картування у країнознавстві – це:

- а) метод, котрий вивчає всю сукупність країнознавчих процесів і явищ у їхній динаміці;
- б) дослідження політичної поведінки, заяв і висловів осіб, які беруть участь у прийнятті політичних рішень на рівні держави і міжнародних структур;
- в) метод аналізу змісту політичних документів;
- г) жоден із варіантів?

44. Методика контент-аналізу у країнознавстві – це:

- а) метод, котрий вивчає всю сукупність країнознавчих процесів і явищ у їхній динаміці;
- б) дослідження політичної поведінки, заяв і висловів осіб, які беруть участь у прийнятті політичних рішень на рівні держави і міжнародних структур;
- в) метод аналізу змісту політичних документів;
- г) жоден із варіантів?

45. Для визначення толерантності інформації у країнознавчих дослідженнях здійснюється:

- а) звичайна аналітична процедура, побудована на логічному відборі важливих фактів;
- б) використання коефіцієнта толерантності, за яким і розраховується його величина;
- в) методика експертно-лінгвістичних оцінок (дуже зручно, зручно, середньо, погано, дуже погано);
- г) структуризація значень толерантності інформації за об'єктивністю генерування?

46. Для визначення релевантності інформації в країнознавчих дослідженнях здійснюється:

- а) звичайна аналітична процедура, побудована на логічному відборі важливих фактів і зв'язаності змістового інформаційного масиву;
- б) використання коефіцієнта релевантності, за яким і розраховується його величина;
- в) процедура, в основі якої лежить концепція інформаційного кадастру;
- г) структуризація значень релевантності інформації за об'єктивністю генерування?

47. Методи компаративістики в країнознавчих дослідженнях – це:

- а) сукупність усіх методів прогнозування;
- б) система різноманітних порівняльних методів;
- в) методика класифікації країнознавчих процесів і явищ;

г) жоден із варіантів?

48. Метод абстрагування в країнознавстві – це:

- а) сукупність даних, які вказують на реальний стан дійсності;
- б) взаємозв'язані факти, які складають одне ціле;
- в) метод уявного виділення найсуттєвіших, основних ознак та зв'язків, які характеризують предмети та явища;

г) жоден із варіантів?

49. Для визначення повноти інформації в країнознавчих дослідженнях здійснюється:

- а) звичайна аналітична процедура, побудована на логічному відборі повноцінних фактів;
- б) первинна класифікація (за призначенням, за параметрами обробки) та підсумкова класифікація повноти інформації;
- в) процедура, в основі якої лежить концепція інформаційного кадастру;
- г) структуризація значень повноти інформації за об'єктивністю генерування?

50. Метод конкретизації в країнознавстві – це:

- а) те саме, що абстрагування;
- б) метод реалістичного уточнення, наочності та доступності у процесі пізнання;
- в) таке поняття, яке взагалі не належать до країнознавчого аналізу;

г) жоден із варіантів?

51. Для визначення важливості інформації в країнознавчих дослідженнях здійснюється:

- а) звичайна аналітична процедура, побудована на логічному відборі важливих фактів;
- б) первинна класифікація (за призначенням, за параметрами обробки) та підсумкова класифікація важливості інформації;
- в) процедура, в основі якої лежить концепція інформаційного кадастру;
- г) структуризація значень важливості інформації за об'єктивністю генерування?

52. Структурно-функціональний аналіз у країнознавстві – це:

- а) своєрідне продовження системного аналізу, в якому увага фокусується на прямих та опосередкованих функціях різних територіальних структур;
- б) система дослідження, де між експертами розділяються окремі завдання (кожен має свої функції);
- в) дослідження множини елементів, взаємозв'язок яких обумовлює цілісні властивості цієї множини;
- г) жоден із варіантів?

53. Одним із обов'язкових елементів програми країнознавчого дослідження повинно бути:

- а) залучення до дослідження фахівців інших галузей;
- б) підбір методів для проведення дослідження;
- в) вивчення результатів дослідження;
- г) оприлюднення результатів дослідження.

54. Скільки максимально найбільше робочих гіпотез може бути при проведенні будь-якого країнознавчого дослідження:

- а) одна; г) чотири;
- б) дві; г) п'ять;
- в) три; д) безліч?

55. Основними вимогами до джерела, з якого отримується інформація в якості дослідницького матеріалу у країнознавстві, повинні бути:

- а) функціональна направленість, організаційна приналежність;
- б) легальність, інформативність, достовірність, актуальність;
- в) релевантність, толерантність, вартість;
- г) усі три вищезазвані пункти важливі?

56. Порівняльний аналіз у країнознавстві – це:

- а) дослідження множини елементів, взаємозв'язок яких обумовлює цілісні властивості цієї множини;

б) представлення країнознавчого процесу як ланцюга взаємопов'язаних явищ, кожне з яких здійснює вплив на ситуацію загалом;

в) метод, котрий дає можливість розглядати конкретні явища у контексті різних історичних і соціальних передумов, які вивчаються у порівнянні;

г) жоден із варіантів?

57. Історичний аналіз у країнознавчих дослідженнях – це:

а) метод, котрий зіставляє теперішнє з минулим, дослідження етапів виникнення і розвитку тих чи інших політичних явищ;

б) дослідження множини елементів, взаємозв'язок яких обумовлює цілісні властивості цієї множини;

в) представлення політичного процесу як ланцюга взаємопов'язаних явищ, кожне з яких здійснює вплив на ситуацію загалом;

г) жоден із варіантів?

58. Методика івент-аналізу у країнознавчих дослідженнях – це:

а) метод, що зіставляє теперішнє з минулим, дослідження етапів виникнення і розвитку тих чи інших країнознавчих явищ;

б) дослідження множини елементів, взаємозв'язок яких обумовлює цілісні властивості цієї множини і створює певну країнознавчу ситуацію;

в) представлення країнознавчого процесу як ланцюга взаємопов'язаних явищ, кожне з яких здійснює вплив на ситуацію загалом;

г) жоден із варіантів?

59. Що є найважливішим у результатах країнознавчих досліджень:

а) переконливість;

б) достовірність;

в) чіткість викладу;

г) усі три вищеназвані пункти важливі?

60. Біхевіористський аналіз у країнознавстві – це:

а) метод, котрий фокусує увагу дослідження на взаємодії людей, їх зв'язках відповідно до цінностей, норм, звичок, політичних орієнтацій;

б) метод, що дає можливість розглядати конкретні явища у контексті різних історичних і соціальних передумов, які вивчаються у порівнянні.

в) метод вивчення взаємодії поведінки індивідів із їх політичними орієнтаціями.

г) особливий метод прикладної політології і політичного країнознавства, у якому увага дослідників зосереджується на емоційно-почуттєвих відчуттях, уявленнях індивідів та груп про політичні феномени;

г) жоден із варіантів?

61. Який із указаних методів передбачає вивчення документальної основи країнознавчих об'єктів:

а) івент-аналіз;

б) контент-аналіз;

в) когнітивне картування;

г) метод „Дельфі”?

62. Ситуативний метод у країнознавстві – це:

а) урахування всіх (перманентних та тимчасових, об'єктивних та суб'єктивних) умов та обставин, які створюють конкретний процес, положення;

б) метод, котрий фокусує увагу дослідження на взаємодії людей, їх зв'язках відповідно до цінностей, норм, звичок, політичних орієнтацій;

в) особливий метод прикладної політології і країнознавства, у якому увага дослідників зосереджується на емоційно-почуттєвих відчуттях, уявленнях індивідів та груп про політичні феномени;

г) жоден із варіантів?

63. Як називається модель у країнознавстві, яка може бути наближена за формою і змістом до реальної, але відображає ідеальні політичні ситуації, які будуються за допомогою інтелекту і мають почасти тільки умовну реалізацію в комп'ютерних системах:

а) матеріальна;

б) ідеальна;

в) віртуальна?

64. Метод аналізу вигід і витрат у країнознавстві – це:

- а) запозичена методика з економічного аналізу, яка дає змогу на статистичному рівні дослідити можливі або існуючі вигоди і втрати;
- б) урахування всіх (перманентних та тимчасових, об'єктивних та суб'єктивних) умов та обставин, які створюють конкретний процес, положення;
- в) балансово-статистичний метод, запозичений з економіки та статистики;
- г) такий метод взагалі не використовується у країнознавчих дослідженнях?

65. Яке дослідження в країнознавстві називається пілотажним або піонерним:

- а) дослідження, завдання якого полягає в безпосередньому і всебічному вивченні країнознавчого об'єкта в нормальних, природних умовах, у просторовому контексті його повсякденного життя, що фактично відбувається на місці безпосереднього розміщення (дислокації) досліджуваного об'єкта;
- б) пробне дослідження переважно методичної спрямованості. Воно передує основному дослідженню і призначене для перевірки якості інструменту для збору первинної країнознавчої інформації, процедур і методів організації масового польового вивчення території;
- в) різновид повторного дослідження, мета якого – вивчення змін, які відбуваються у досліджуваному країнознавчому об'єкті протягом певного проміжку часу;
- г) вид повторного дослідження, при якому здійснюється тривале періодичне спостереження за одними й тими самими особами або соціальними об'єктами?

66. Яке дослідження в країнознавстві називається польовим:

- а) дослідження, завдання якого полягає в безпосередньому і всебічному вивченні країнознавчого об'єкта в нормальних, природних умовах, у просторовому контексті його повсякденного життя, що фактично відбувається на місці безпосереднього розміщення (дислокації) досліджуваного об'єкта;
- б) пробне дослідження переважно методичної спрямованості. Воно передує основному дослідженню і призначене для перевірки якості інструменту для збору первинної країнознавчої інформації, процедур і методів організації масового польового вивчення території;
- в) різновид повторного дослідження, мета якого – вивчення змін, які відбуваються у досліджуваному країнознавчому об'єкті протягом певного проміжку часу;
- г) вид повторного дослідження, при якому здійснюється тривале періодичне спостереження за одними й тими самими особами або соціальними об'єктами?

67. Яке дослідження в країнознавстві називається панельним:

- а) дослідження, завдання якого полягає в безпосередньому і всебічному вивченні країнознавчого об'єкта в нормальних, природних умовах, у просторовому контексті його повсякденного життя, що фактично відбувається на місці безпосереднього розміщення (дислокації) досліджуваного об'єкта;
- б) пробне дослідження переважно методичної спрямованості. Воно передує основному дослідженню і призначене для перевірки якості інструменту для збору первинної країнознавчої інформації, процедур і методів організації масового польового вивчення території;
- в) різновид повторного дослідження, мета якого – вивчення змін, які відбуваються у досліджуваному країнознавчому об'єкті протягом певного проміжку часу;
- г) вид повторного дослідження, при якому здійснюється тривале періодичне спостереження за одними й тими самими особами або соціальними об'єктами?

68. Яке дослідження в країнознавстві називається лонгітюдним:

- а) дослідження, завдання якого полягає в безпосередньому і всебічному вивченні країнознавчого об'єкта в нормальних, природних умовах, у просторовому контексті його повсякденного життя, що фактично відбувається на місці безпосереднього розміщення (дислокації) досліджуваного об'єкта;
- б) пробне дослідження переважно методичної спрямованості. Воно передує основному дослідженню і призначене для перевірки якості інструменту для збору первинної країнознавчої інформації, процедур і методів організації масового польового вивчення території;
- в) різновид повторного дослідження, мета якого – вивчення змін, які відбуваються у досліджуваному країнознавчому об'єкті протягом певного проміжку часу;
- г) вид повторного дослідження, при якому здійснюється тривале періодичне спостереження за одними й тими самими особами або соціальними об'єктами?

69. Що таке програма країнознавчого дослідження:

- а) науковий документ, який містить методологічні, методичні та процедурні основи дослідження країнознавчого об'єкта;
- б) набір теоретичних і методологічних конструкцій для розв'язання конкретних наукових завдань;

в) сукупність усіх дій, які застосовує науковець у процесі дослідження країнознавчого об'єкта;

г) усі вищевказані пункти підходять до визначення програми країнознавчого дослідження?

70. Що називається об'єктом країнознавчого дослідження:

а) це те, на що направлений процес пізнання, який являє собою явище або процес, на який скероване дослідження;

б) є ті сторони, властивості, особливості об'єкта, які безпосередньо підлягають вивченню;

в) усі ті властивості, явища і процеси, які може дослідити науковець;

г) сукупність основоположних наукових принципів, які використовує дослідник у процесі наукового пізнання?

71. Що є предметом країнознавчого дослідження:

а) це те, на що направлений процес пізнання, який являє собою явище або процес, на який скероване дослідження;

б) є ті сторони, властивості, особливості об'єкта, які безпосередньо підлягають вивченню;

в) усі ті властивості, явища і процеси, які може дослідити науковець;

г) сукупність основоположних наукових принципів, які використовує дослідник у процесі наукового пізнання?

72. Що називається методологією країнознавчого дослідження:

а) це те, на що направлений процес пізнання, який являє собою явище або процес, на який скероване дослідження;

б) є ті сторони, властивості, особливості об'єкта, які безпосередньо підлягають вивченню;

в) усі ті властивості, явища і процеси, які може дослідити науковець;

г) вчення про структуру, логічну організацію, методи та засоби дослідницької діяльності?

73. Метод країнознавчого дослідження – це:

- а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;
- б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;
- в) окрема дія для досягнення мети дослідження;
- г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;
- г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;
- д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;
- е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

74. Принцип країнознавчого дослідження – це:

- а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;
- б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;
- в) окрема дія для досягнення мети дослідження;
- г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;
- г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;
- д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;
- е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

75. Методологічний прийом країнознавчого дослідження – це:

- а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;
- б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;
- в) окрема дія для досягнення мети дослідження;
- г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;
- г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;

д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;

е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

76. Методологічна процедура країнознавчого дослідження – це:

а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;

б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;

в) окрема дія для досягнення мети дослідження;

г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;

г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;

д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;

е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

77. Методологічний спосіб країнознавчого дослідження – це:

а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;

б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;

в) окрема дія для досягнення мети дослідження;

г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;

г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;

д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;

е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

78. Методика країнознавчого дослідження – це:

а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;

б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;

- в) окрема дія для досягнення мети дослідження;
- г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;
- г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;
- д) послідовність використання конкретних процедур, методів і наукових принципів, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;
- е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

79. Техніка країнознавчого дослідження – це:

- а) вироблені наукою та практикою, сформульовані в концентрованому вигляді найбільш важливі ідеї, установки;
- б) сукупність прийомів та способів емпіричного та теоретичного пізнання;
- в) окрема дія для досягнення мети дослідження;
- г) система дій, що застосовуються при виконанні певного дослідження;
- г) встановлений порядок виконання прийомів та способів дослідження;
- д) послідовність конкретних процедур, реалізація яких забезпечує досягнення мети досліджень;
- е) сукупність прийомів та способів, які входять до складу процедур?

80. Метод дедукції у країнознавстві – це:

- а) будь-яке висловлення про конкретний об'єкт, явище, судження – зв'язок двох понять, одне з них яких є суб'єктом (логічний підмет), друге – предикатом (логічний присудок);
- б) логічна форма мислення, у якій з одного або декількох суджень (посилань) на основі правил логіки виводиться нове судження (наслідок);
- в) процеси фактичного або уявного розкладання цілого на частини і відтворення цілого з частин;
- г) один з основних засобів суджень і умовиводів, методів дослідження, який розглядається як рух знання від загального до конкретного, що дає можливість із фактичного матеріалу вибирати сукупність початкових положень (аксіом) і за допомогою правил логіки вивести нове знання;
- г) один з основних способів суджень і методів дослідження, що у формальній логіці розглядається як рух знання від конкретного до загального;

д) різноманітні логічні прийоми, з допомогою яких накопичуються емпіричні знання?

81. Метод індукції у країнознавстві – це:

а) будь-яке висловлення про конкретний об'єкт, явище, судження – зв'язок двох понять, одне з них яких є суб'єктом (логічний підмет), друге – предикатом (логічний присудок);

б) логічна форма мислення, у якій з одного або декількох суджень (посилань) на основі правил логіки виводиться нове судження (наслідок);

в) процеси фактичного або уявного розкладання цілого на частини і відтворення цілого з частин;

г) один з основних засобів суджень і умовиводів, методів дослідження, який розглядається як рух знання від загального до конкретного, що дає можливість із фактичного матеріалу вибирати сукупність початкових положень (аксіом) і за допомогою правил логіки вивести нове знання;

г) один з основних способів суджень і методів дослідження, що у формальній логіці розглядається як рух знання від конкретного до загального;

д) різноманітні логічні прийоми, з допомогою яких накопичуються емпіричні знання?

82. Аналіз і синтез з у країнознавстві – це:

а) будь-яке висловлення про конкретний об'єкт, явище, судження – зв'язок двох понять, одне з них яких є суб'єктом (логічний підмет), друге – предикатом (логічний присудок);

б) логічна форма мислення, у якій з одного або декількох суджень (посилань) на основі правил логіки виводиться нове судження (наслідок);

в) процеси фактичного або уявного розкладання цілого на частини і відтворення цілого з частин;

г) один з основних засобів суджень і умовиводів, методів дослідження, який розглядається як рух знання від загального до конкретного, що дає можливість із фактичного матеріалу вибирати сукупність початкових положень (аксіом) і за допомогою правил логіки вивести нове знання;

г) один з основних способів суджень і методів дослідження, що у формальній логіці розглядається як рух знання від конкретного до загального;

д) різноманітні логічні прийоми, з допомогою яких накопичуються емпіричні знання?

83. Метод умовиводу у країнознавстві – це:

а) будь-яке висловлення про конкретний об'єкт, явище, судження – зв'язок двох понять, одне з них яких є суб'єктом (логічний підмет), друге – предикатом (логічний присудок);

б) логічна форма мислення, у якій з одного або декількох суджень (посилань) на основі правил логіки виводиться нове судження (наслідок);

в) процеси фактичного або уявного розкладання цілого на частини і відтворення цілого з частин;

г) один з основних засобів суджень і умовиводів, методів дослідження, який розглядається як рух знання від загального до конкретного, що дає можливість із фактичного матеріалу вибирати сукупність початкових положень (аксіом) і за допомогою правил логіки вивести нове знання;

г) один з основних способів суджень і методів дослідження, що у формальній логіці розглядається як рух знання від конкретного до загального;

д) різноманітні логічні прийоми, з допомогою яких накопичуються емпіричні знання?

84. Що таке корисність країнознавчої інформації:

а) здатність відповідати заданим потребам і задовольняти потреби у попиту на неї;

б) характеризується урахуванням усіх основних факторів, що склалися у визначеній країнознавчій ситуації, глибиною освітлення основних подій;

в) характеризує ступінь наближення фактів, висновків, коментарів, прогнозів до дійсного розвитку країнознавчих подій;

г) здатність відповідати заданим параметрам дослідника;

г) своєчасність в опрацюванні і подачі результатів дослідження;

д) чітко аргументована з конкретними рекомендаціями і пропозиціями?

85. Що таке точність країнознавчої інформації:

а) здатність відповідати заданим потребам і задовольняти потреби у попиту на неї;

- б) характеризується урахуванням усіх основних факторів, що склалися у визначеній країнознавчій ситуації, глибиною освітлення основних подій;
- в) характеризує ступінь наближення фактів, висновків, коментарів, прогнозів до дійсного розвитку країнознавчих подій;
- г) здатність відповідати заданим параметрам дослідника;
- г) своєчасність в опрацюванні і подачі результатів дослідження;
- д) чітко аргументована з конкретними рекомендаціями і пропозиціями?

86. Що таке повнота країнознавчої інформації:

- а) здатність відповідати заданим потребам і задовольняти потреби у попиту на неї;
- б) характеризується урахуванням усіх основних факторів, що склалися у визначеній країнознавчій ситуації, глибиною освітлення основних подій;
- в) характеризує ступінь наближення фактів, висновків, коментарів, прогнозів до дійсного розвитку країнознавчих подій;
- г) здатність відповідати заданим параметрам дослідника;
- г) своєчасність в опрацюванні і подачі результатів дослідження;
- д) чітко аргументована з конкретними рекомендаціями і пропозиціями?

87. Що таке своєчасність країнознавчої інформації:

- а) здатність відповідати заданим потребам і задовольняти потреби у попиту на неї;
- б) характеризується урахуванням усіх основних факторів, що склалися у визначеній країнознавчій ситуації, глибиною освітлення основних подій;
- в) характеризує ступінь наближення фактів, висновків, коментарів, прогнозів до дійсного розвитку країнознавчих подій;
- г) здатність відповідати заданим параметрам дослідника;
- г) характеризується вчасність опрацювання і подачі результатів дослідження;
- д) чітко аргументована з конкретними рекомендаціями і пропозиціями?

88. Що таке достовірність країнознавчої інформації:

- а) здатність відповідати заданим потребам і задовольняти потреби у попиту на неї;
- б) характеризується урахуванням усіх основних факторів, що склалися у визначеній країнознавчій ситуації, глибиною освітлення основних подій;
- в) характеризує ступінь конкретності фактів, висновків, аргументів результатів розвитку країнознавчих подій;
- г) здатність відповідати заданим параметрам дослідника;
- г) своєчасність в опрацюванні і подачі результатів дослідження;
- д) чітко аргументована з конкретними рекомендаціями і пропозиціями?

89. Що таке країнознавча гіпотеза:

- а) сукупність наукових тверджень, які потребують ґрунтовного доведення і підтвердження;
- б) форма узагальненого відображення дійсності в мисленні, знання, що мають строгую визначену форму;
- в) наукова точка зору, яка висувається дослідником, але не є визнаною у широкому науковому загалі;
- г) система наукових поглядів, що становлять ґрунтовне вчення і постійно удосконалюються?

90. Що таке країнознавча концепція:

- а) сукупність наукових тверджень, які потребують ґрунтовного доведення і підтвердження;
- б) форма узагальненого відображення дійсності в мисленні, знання, що мають строгую визначену форму;
- в) наукова точка зору, яка висувається дослідником, але не є визнаною у широкому науковому загалі;
- г) система наукових поглядів, що становлять ґрунтовне вчення і постійно удосконалюються?

91. Що таке країнознавча парадигма:

- а) сукупність наукових тверджень, які потребують ґрунтовного доведення і підтвердження;

б) форма узагальненого відображення дійсності в мисленні, знання, що мають строгу визначену форму;

в) наукова точка зору, яка висувається дослідником, але не є визнаною у широкому науковому загалі;

г) система наукових поглядів, що становлять ґрунтовне вчення і постійно удосконалюються?

92. Що таке країнознавча теорія:

а) сукупність наукових тверджень, які потребують ґрунтового доведення і підтвердження;

б) форма узагальненого відображення дійсності в мисленні, знання, що мають строгу визначену форму;

в) наукова точка зору, яка висувається дослідником, але не є визнаною у широкому науковому загалі;

г) система наукових поглядів, що становлять ґрунтовне вчення і постійно удосконалюються?

93. Що таке цілісність країнознавчого об'єкта:

а) залежність кожного елемента, властивостей і відношення структури від їх місця, функцій та інших властивостей системи всередині цілого;

б) можливість описання системи через установлення її структури та внутрішньої взаємозалежності;

в) взаємозалежність системи і середовища – система формує і проявляє свої властивості в процесі взаємодії із середовищем, є при цьому активним компонентом взаємодії;

г) кожний компонент системи, в свою чергу, може розглядатися як певна структура, а система, що досліджується, в цьому випадку являє собою один із компонентів більш широкої організації компонентів;

г) множинність опису кожної структури через принципову складність кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови множинності різних моделей, кожна із яких описує лише певний аспект досліджуваної організаційної єдності;

д) здатність конкретної структури виконувати певні функції, а вразі їх руйнування – мобілізуватися взаємозамінюватися?

94. Що таке структурність країнознавчого об'єкта:

- а) залежність кожного елемента, властивостей і відношення структури від їх місця, функцій та інших властивостей системи всередині цілого;
- б) можливість описання системи через установлення її структури та внутрішньої взаємозалежності;
- в) взаємозалежність системи і середовища – система формує і проявляє свої властивості в процесі взаємодії із середовищем, є при цьому активним компонентом взаємодії;
- г) кожний компонент системи, в свою чергу, може розглядатися як певна структура, а система, що досліджується, в цьому випадку являє собою один із компонентів більш широкої організації компонентів;
- г) множинність опису кожної структури через принципову складність кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови множинності різних моделей, кожна із яких описує лише певний аспект досліджуваної організаційної єдності;
- д) здатність конкретної структури виконувати певні функції, а вразі їх руйнування – мобілізуватися взаємозамінюватися?

95. Що таке ієрархічність країнознавчого об'єкта:

- а) залежність кожного елемента, властивостей і відношення структури від їх місця, функцій та інших властивостей системи всередині цілого;
- б) можливість описання системи через установлення її структури та внутрішньої взаємозалежності;
- в) взаємозалежність системи і середовища – система формує і проявляє свої властивості в процесі взаємодії із середовищем, є при цьому активним компонентом взаємодії;
- г) кожний компонент системи, в свою чергу, може розглядатися як певна структура, а система, що досліджується, в цьому випадку являє собою один із компонентів більш широкої організації компонентів;
- г) множинність опису кожної структури через принципову складність кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови множинності різних моделей, кожна із яких описує лише певний аспект досліджуваної організаційної єдності;
- д) здатність конкретної структури виконувати певні функції, а вразі їх руйнування – мобілізуватися взаємозамінюватися?

96. Що таке самоорганізація країнознавчого об'єкта:

- а) залежність кожного елемента, властивостей і відношення структури від їх місця, функцій та інших властивостей системи всередині цілого;
- б) можливість описання системи через установлення її структури та внутрішньої взаємозалежності;
- в) взаємозалежність системи і середовища – система формує і проявляє свої властивості в процесі взаємодії із середовищем, є при цьому активним компонентом взаємодії;
- г) кожний компонент системи, в свою чергу, може розглядатися як певна структура, а система, що досліджується, в цьому випадку являє собою один із компонентів більш широкої організації компонентів;
- г) множинність опису кожної структури через принципову складність кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови множинності різних моделей, кожна із яких описує лише певний аспект досліджуваної організаційної єдності;
- д) здатність конкретної структури виконувати певні функції, а вразі їх руйнування – мобілізуватися взаємозамінюватися?

97. Що таке єдність країнознавчого об'єкта:

- а) залежність кожного елемента, властивостей і відношення структури від їх місця, функцій та інших властивостей системи всередині цілого;
- б) можливість описання системи через установлення її структури та внутрішньої взаємозалежності;
- в) взаємозалежність системи і середовища – система формує і проявляє свої властивості в процесі взаємодії із середовищем, є при цьому активним компонентом взаємодії;
- г) кожний компонент системи, в свою чергу, може розглядатися як певна структура, а система, що досліджується, в цьому випадку являє собою один із компонентів більш широкої організації компонентів;
- г) множинність опису кожної структури через принципову складність кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови множинності різних моделей, кожна із яких описує лише певний аспект досліджуваної організаційної єдності;
- д) здатність конкретної структури виконувати певні функції, а вразі їх руйнування – мобілізуватися взаємозамінюватися?

98. В який період розвитку країнознавчих знань була започаткована комплексна методологія дослідження країнознавчих об'єктів:

- а) античний;
- б) середньовічний;
- в) епохи великих географічних відкриттів;
- г) періоду XVII-XIX ст.
- г) новий (поч. XX ст.);
- д) аналітичний новітній (кінець XX-поч. XXI ст.)?

99. Хто з вказаних науковців є вперше займався теоретичними питаннями районування території:

- а) М. Ломоносов;
- б) К. Арсеньєв;
- д) Д. Анучін;
- г) М. Пржевальський;
- г) М. Баранський;
- д) В. Семенов-Тянь-Шанський?

100. У кого з вказаних науковців наявні видані підручники з теоретичних основ країнознавства:

- а) В. Юрківський;
- б) М. Мироненко;
- в) Я. Машбіц;
- г) Б. Яценко;
- г) С. Кузик;
- д) Є. Качан?

Теми індивідуальних завдань

1. Роль та значення мудрості Конфуція в країнознавстві.

2. Фрактальна модель людино центризму та людинокосмізму в країнознавстві.
3. Міфологія стародавнього світу: наміри та перспективи.
4. Основні фактори маніпуляції свідомістю в країнознавстві: наміри впливу.
5. Релігія в глобальному світі.
6. Сучасні гібридні війни: витоки та прогнози.
7. Людина ХХІ століття: дипломатична логіка гри.
8. Ізраїльсько-палестинський конфлікт: сучасний міжнародний резонанс.
9. Кібербезпека як космічна фрактальність в сучасному міжнародному праві.
10. Методи спеціальних інформаційних операцій, форми дезінформування і пропаганди.
11. Концептуальна модель криптографії для дипломата-міжнародника: безпека інформації як фрактальність.
12. Теорія випадкових чисел у системі країнознавства: вплив ентропії на майбутнє.
13. Людина як Всесвіт.
14. Міжнародне космічне право. Етнокультурне й релігійне країнознавство.
15. Фізико-географічне країнознавство.
16. Ландшафтне й медико-географічне країнознавство.
17. Наукове країнознавство.
18. Політичне й політико-географічне країнознавство.
19. Прогнозне й конструктивне країнознавство.
20. Класифікація методів країнознавчих досліджень.
21. Методи та джерела країнознавчих досліджень.
22. Методологічні правила типізації і класифікації у країнознавстві.
23. Країнознавча основа дослідження соціально-економічного розвитку території.
24. Країнознавчі аспекти дослідження міжнародних зв'язків.
25. Країнознавчий принцип дослідження політичних систем.

26. Країнознавчі основи дослідження господарської системи території.
27. Методики країнознавчого дослідження природи території країни.
28. Спеціальні методи країнознавчого дослідження.
29. Використання математичних методів у країнознавчих дослідженнях.
30. Територія як зв'язуючий елемент будь-якого країнознавчого дослідження.
31. Методи прогнозування і моделювання розвитку території країни.
32. Країнознавча експертиза. Експеримент і моніторинг у країнознавчих дослідженнях.
33. Методичні основи дослідження сфери послуг та інфраструктури країни.
34. Комплексний підхід як основа країнознавчих досліджень.
35. Цивілізаційний підхід у країнознавстві.
36. Комплексні країнознавчі зв'язки.
37. Принципи країнознавчого дослідження.
38. Основні недоліки комплексних країнознавчих досліджень: компілятивність, енциклопедичність, шаблонність.
39. Аналітичний і синтетичний типи досліджень у країнознавстві.
40. Теоретико-методичні основи дослідження соціальної сфери країни.
41. Структура й програма комплексного країнознавчого дослідження.
42. Комплексна країнознавча характеристика.
43. Країнознавча типізація території.
44. Країнознавчий „паспорт” території.
45. Проблеми і перспективи розвитку країнознавства як науки.
46. Проблемне країнознавство.
47. Перспективи розвитку країнознавчих досліджень.
48. Нові країнознавчі напрями.
49. Новітні методики проведення країнознавчих досліджень.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття про країнознавство: різні підходи.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Предмет вивчення країнознавства.

4. Основні види країнознавства.
5. Структура наукового країнознавства.
6. Міжпредметні зв'язки країнознавства.
7. Функції країнознавства.
8. Актуальні завдання сучасного країнознавства.
9. Комплексна характеристика країни в контексті міжнародних відносин.
10. Основні недоліки методології країнознавства.
11. Провідні методологічні підходи сучасного країнознавства.
12. Хорологічний принцип у країнознавстві. Принцип регіоналізму.
13. Географічний підхід у країнознавстві.
14. Сутність системного підходу в країнознавчих дослідженнях.
15. Глобальний, екологічний і гуманістичний принципи країнознавства.
16. Провідні методи країнознавчих досліджень.
17. Країнознавча інформація в літературі Давнього Сходу.
18. Знання про країни в добу класичної Давньої Греції.
19. Знання про країни в елліністичну епоху.
20. Знання про країни часів Римської держави.
21. Арабо-мусульманське країнознавство.
22. Знання про країни в середньовічній європейській науці.
23. Розширення знань про країни в епоху Великих географічних відкриттів.
24. Значення теорії Б. Вареніуса для розвитку наукового країнознавства.
25. Німецька школа країнознавства у XVIII–XIX ст.
26. Французька школа країнознавства в XIX — на початку XX ст.
27. Розвиток країнознавства в Російській імперії в XVIII–XIX ст.
28. Антропогеографія наприкінці XIX — на початку XX ст.
29. Країнознавчі дослідження України.
30. Сутність концепції В. А. Анучіна.
31. Сутність концепції комплексного країнознавства.
32. Основні змістовні блоки комплексної країнознавчої характеристики.
33. Методологічні аспекти концепції комплексного країнознавства.

34. Сутність концепції “проблемного” країнознавства.
35. Сутність концепції “глобального” країнознавства.
36. Сутність та основні завдання “конструктивного” країнознавства.
37. Основні методологічні засади західної регіональної науки.
38. Провідні напрями “несцієнтистського” країнознавства.
39. Фізико-географічне положення країни.
40. Тектонічна та геологічна будова території країни.
41. Характеристика рельєфу країни.
42. Корисні копалини: основні типи; оцінка забезпеченості країни.
43. Кліматичні умови на території країни.
44. Оцінка агрокліматичних умов на території країни.
45. Країна і Світовий океан.
46. Внутрішні води країни; оцінка забезпеченості країни водними ресурсами.
47. Ґрунтовий покрив країни; оцінка ґрунтів.
48. Рослинний і тваринний світ на території країни.
49. Природні комплекси (ландшафти) на теренах країни.
50. Екологічна ситуація на території країни.
51. Несприятливі антропогенні процеси на території країни.
52. Політико-географічне положення країни.
53. Характеристика форми правління в державі.
54. Характеристика політичного режиму в країні.
55. Характеристика державного устрою країни.
56. Адміністративно-територіальний поділ, місцеве управління та самоврядування в країні.
57. Характеристика виборчої системи в країні.
58. Політико-географічне районування території країни.
59. Аналіз територіально-політичних систем держави.
60. Економіко-географічне положення країни.
61. Типи економічних систем. Характеристики “вільної економіки”.
62. Рівень економічного розвитку країни.

63. Рівень соціально-економічного розвитку країни.
64. Галузева структура господарства країни.
65. Характеристика промисловості країни.
66. Характеристика сільського господарства країни.
67. Характеристика транспорту країни.
68. Характеристика сфери послуг країни.
69. Територіальна структура господарства країни.
70. Розміщення населення країни; вплив основних факторів на розміщення населення.
71. Характеристика демографічної ситуації в країні.
72. Основні показники природного руху населення.
73. Статевий і віковий склад населення країни, його характеристики.
74. Міграції населення країни.
75. Системи розселення в країні.
76. Урбанізація в країні; процеси, що супроводжують урбанізацію.
77. Етнічний і релігійний склад населення країни.
78. Основні завдання соціального країнознавства.
79. Умови, рівень та якість життя населення країни.
80. Індекс людського розвитку як один з інтегральних показників рівня життя населення.
81. Коефіцієнт життєздатності як один з інтегральних показників якості життя населення.
82. Культура країни, її основні складники.
83. Культура країни: “галузева” структура.
84. Культура країни: територіальна структура.
85. Культурологічне краєзнавство: основні завдання досліджень.
86. Історико-етнографічні області на теренах країни.
87. Історико-культурні місцевості на теренах країни.
88. Культурна політика в країні.
89. Полікультуралізм (мільтикультуралізм) в країні.

90. Релігійне країнознавство: основні завдання досліджень.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Країнознавство: навч. посіб. / Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. - К.: Видавничий дім «Кондор», 2018.- 264 с.
2. Країнознавство: Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доповн. / В.П. Крижанівський, М.С.Дорошко, В.І.Головченко та ін.; за ред. М.С. Дорошка. – К.: «Знання», 2012. – 439 с.
3. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки : Навч. посіб. / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 335 с.
4. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 312 с.
5. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: Навч. посіб. – Чернівці: Книги-XXI, 2008. - 308 с.
6. Головченко В.І., Кравчук О.А. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. – К.: ЗАТ "Нічлава", 2006.- 336 с.
7. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. – Вид.2.- Чернівці: Книги XXI, 2006.- 424 с.
8. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 292 с.
Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії.- К.: Либідь, 2009.- 312 с.
9. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика: Підр.- К.: Центр учбової літератури, 2012.- 528 с.

Додаткова:

10. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2007. – 286 с.
11. Основи етнодержавознавства. Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К.: Либідь, 1997. – 656 с.
12. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: навчальний посібник для студентів географічних і філософських факультетів вищих навчальних закладів. – К.: „АртЕк”, 1999. – 504 с.
13. Історія світової культури. Культурні регіони. – К.: Либідь, 1997.
14. Дорошко М.С. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД: Навчально-методичний комплекс. – К.: ІМВ, 2008. – 248 с.
15. Дорошко М.С. Проблеми національної та глобальної безпеки країн СНД: Навчально-методичний комплекс. – К.: ІМВ, 2009. – 216 с.
16. Життя етносу: соціокультурні нариси: Навчальний посібник / Б.Попов, В.І.Ігнатів, М.Степко та ін. – К.: Либідь, 1997. – 240 с.
17. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. – К.: ФДА, ЛТД, 2001. – 224с.
18. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн / Навч. посібник. – Вид. 3-тє, доп. – К.: Атіка, 2001. – 624 с.
19. Нельга О.В. Теорія етносу. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Київ: Тандем, 1997. – 368 с.
20. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ “Фоліант”, 2003. – 256 с.
21. Прибиткова І.М. Основи демографії: Посібник для студентів гуманітарних і суспільних факультетів вищих навчальних закладів. – К.: АртЕк, 1995.– 256 с.
22. Кривонос Р.А. Інтеграційні процеси у Європі та Північній Америці: Навчальні матеріали з курсу „Країнознавство Європи та Північної Америки”. – К.: ІМВ, 2007. – 44 с.

23. Сербіна Н.Ф., Кривонос Р.А. Малі країни Європи: Навчальні матеріали з курсу „Країнознавство Європи та Північної Америки”. – К.: ІМВ, 2007. – 75 с.
24. Дейвіс Н. Європа: Історія / Пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – К.: Основи, 2000. – 1464 с.
25. Дербишайр Д., Дербишайр Я. Политические системы мира: В 2 т. – Т.1 / Пер. с англ. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2004. – 512 с.
26. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ століття). Курс лекцій: Навч. посібник / В.І.Яровий, П.М.Рудяков, В.П.Шумило та ін. – К.: Либідь, 2001. – 632 с.
27. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посібн.- К.: Знання, 2013.- 677 с. Копійка В.В.,
28. Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і становлення: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – К.: Видав. Дім „Ін Юре”, 2001. – 448 с.
29. Країнознавство: Навч. пос / Ред. Надтонка Г.М., Наулко В.І. – К.: КСУ, 2004. – Ч. 1. – 140 с.; Ч.2. – 152 с.
30. Крип'якевич І. Всесвітня історія: У 3 кн. – К.: Либідь, 1995. – К. 1. – 464 с.; Ч. 2. – 424 с.; Ч.3. – 288 с.
31. Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: Навч. посібник. – 2-ге вид., виправ. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 336 с.
32. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Навч. посібник. – Вид. 3–тє, доп. – К.: Атіка, 2001. – 624 с.
33. Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: Уч. пособие для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 268 с.
34. Мишин А.А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебник. – 8-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрид. Дом „Юстицинформ”, 2001. – 488 с.
35. Основи етнодержавознавства. Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К.: Либідь, 1997. – 656 с.

36. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, стереотип. / Відп. ред. та авт. вст. слова С.Кримський. – К.: Либідь, 1999. – 360 с.
37. Тищенко К.М. Мови Європи / Календар на 2001 р. – Львів: Кальварія, 2001. – 28 с.
38. Черниловский З.М. Всеобщая история государства и права. – М.: Юристъ, 2002. – 576 с.
39. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи: 40–90-і рр. ХХ століття: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1997. – 269 с.
40. Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту. – Чернівці, 2011.
41. Козицький А.М. Новітня історія країн Азії та Африки. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів. – Львів: „Афіша”, 2004.
42. Арапова Е.Я. Восточная Азия: в поисках интеграции // Азия и Африка сегодня. – 2011. – №10.
43. Баранов С.А. Сикхський сепаратизм: досвід незалежної Індії // Політика і час. – 1997. – № 5- 6.
44. Боровик В. Японія після свого „дива” // Політика і час. – 2004. – № 4.
45. Довідкова література та збірки документів: Афанасьєв О.Є. Політико-географічний простір сучасного світу: Довідник. – К.: Шкільний світ, 2010. – 128 с.
46. Будз М.Д., Постоловський Р.М., Троян С.С. Короткий довідник з комплексного країнознавства. – К.: НМЦВО, 2000. – 120 с.
47. Все про світ: Країни. Прапори. Герби: Енцикл. довід. / Відп. за вип. М.Ілляш. – К.: Школа, 2001. – 622 с.
48. Географический энциклопедический словарь. Географические названия / Гл. ред. А.Ф.Трешников. – М.: СЭ, 1989. – 592 с.
49. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник. – К.: МАПА, 2004. – 608 с.

50. XX век: Краткая историческая энциклопедия: Явления века. Страны. Люди: В 2 т. – Т. 1: Явления века. Россия, СССР, СНГ. Страны Запада. Восточная Европа. – М.: Наука, 2001. – 478 с.

51. Троян С.С. Короткий довідник з комплексного країнознавства. – К.: НМЦВО, 2000. – 120 с

Ресурси Internet:

52. www.rada.gov.ua - інформаційно–пошукова система законодавчих і нормативних документів України

53. www.un.org - сайт ООН www.unesco.org - сайт ЮНЕСКО www.cia.org - сайт ЦРУ США

54. www.europa.eu.com - сайт Європейського Союзу (ЄС) www.isi.gov.uk - матеріали ЄС і Ради Європи (РЄ)

55. www.sacianalyst.org – сайт Центру аналізу подій в Центральній Азії та Закавказзі Університету імені Джона Хопкінса

56. www.intl-crisis-group.org – сайт Міжнародної групи аналізу конфліктів

57. www.ca-c.org – сайт Центру політичних та соціальних студій Центральної Азії та Закавказзя

58. www.meria.idc.il/journal – сайт Інтернет – видання Мерія, матеріали якого присвячені країнам Близького Сходу, Центральної Азії та Закавказзя

59. www.washingtonpost.com - Інтернет - видання впливової газети Вашингтон-Пост з секціями, присвяченими країнам СНД Центр Україно-Африканських досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cuar.in.ua/cuar/main.htm>

60. Інформаційний портал про Африку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://africana.ru/The_new_Brazil_and_the_changing_hemisphere//Americas_quarterly. – 2011. – Spring. Режим доступу до сайту: <http://www.americasquarterly.org/node/2416>.

61. Never before seen in Brazil//Rev.Bras.Polit.In. – 2010. – Volume 53. – Number 2. – Режим доступу до сайту: <http://www.scielo.br/pdf/rbpi/v53n2/09.pdf>.

62. <http://www.geonames.de/cous.html> – інформаційно-пошукова система, пристосована для пошуку інформації про країни світу. <http://www.cia.org/> – веб-сайт ЦРУ США, містить довідник з країн світу та довідник про глав держав, склад урядів, а також керівників парламентських органів держав світу.
63. <http://www.mfa.gov.ua/> – веб-сайт Міністерства закордонних справ України, містить інформацію про посольства, консульства, постійні представництва та місії України за кордоном, держави, які визнали Україну та з якими наша держава підтримує дипломатичні стосунки.
64. <http://svit.ukrinform.ua/> – Країни світу – сайт, присвячений країнам світу на веб-порталі Українського національного інформаційного агентства (Укрінформ).
65. <http://tourlib.net/lib.htm> – Все о туризме. Туристическая библиотека – веб-сайт з туристичного країнознавства.